

FOAIA POPORULUI

PRETUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.

Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.

România, America și alte țări străine 11 cor. anual.

Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică
Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului», Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI

(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un sir petit prima-dată 14 bani, a două-oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Un an de luptă.

In zilele aceste s'a împlinit un an, decând, monarhia noastră a fost silită a încinge sabia și a porni un crunt războiu. Un an lung, pentru cei ce au stat afară, pe câmp, spre a apăra cu trupurile lor pământul țării, dar și mai greu, pentru noi, cei de-acasă, cari aşteptăm, cu atâtă lăcomie, vesti bune dela ei. Ca o furtună năpraznică a cuprins acest războiu pe cele mai mari popoare din Europa, cari au crezut, că acum a sosit clipa, de-a se răfui între ele.

Astfel răsboiul început numai cu Sârbii s'a complicat, și astăzi, deși mai puțini la număr, decât dușmanii noștri, armata noastră seceră izbândă după izbândă.

Și în alte vremuri, un an din viața poporului românesc din aceasta patrie, însemna, un lanț lung de năzuinți spre mai bine. Noi suntem un popor încă Tânăr, care trebuie rând pe rând, să-și câștige singur toate drepturile, la care ține. Fără sprijin din partea statului, încercam noi să ne clădim pe aceste plaiuri, unde au trăit moșii și părinții noștri, un viitor mai luminos. Putem zice, slavă Domnului, că munca noastră nu a rămas zădarnică. Poporul românesc politicește nu s'a putut desvolta, așa cum ar fi vrut, având să întimpine atâtea greutăți, chiar și silințele noastre spre o mai înaltă cultură românească au fost adeseori încicate de un duh potrivnic. Cu toate aceste, în ceasul, când am fost chemați să ieşim pe câmpul datoriei, au alergat toți frații și fii noștri, ca de atâtea ori de altădată în trecutul acestei țări, să ne apărăm țara și cinstea.

Bârfitorilor le-a stat graiul în gură, de mirare, văzând cum roiesc, spre a se înrola sub steag, cetele nenumărate de flăcăi și bărbăti români. Până astăzi, armata

austro-ungară numără, după spusele unui ziar unguresc din Pestă, aproape la șase sute mii de oameni.

Ori-unde s-au bătut acești vieti, ei au făcut cinste poporului românesc. Multe mame își plâng astăzi copiii și câte soții credincioase și-au pierdut pe tovarășul de viață, ce a sângerat luptând pentru patrie. Toate aceste jertfe au trebuit însă aduse, spre a ne dovedi credința noastră nestămată.

In schimbul acestor jertfe, nis'a făgăduit, în mai multe răuduiri, din parte oamenilor, cari au cea mai mare răspundere, răsplata cuvenită și ne-am bucura mult, dacă aceste făgăduinți, cari au rămas până astăzi numai vorbe, s'ar indeplini și prin fapte.

Căci numai cine cunoaște bine viața românească dela noi știe, cât de mari sunt jertfele aduse de poporul nostru. Românii nu au ceata mare de lucrători industriali, cari lucrând în fabrici de tot felul, ajută statul prin munca lor, în vreme ce ei totuși își crătu viața. Noi nu avem, decât un număr foarte mic de funcționari români, în slujba statului, cari să fi fost scutiți de-a ieși pe câmpul de luptă. Tot ceam avut, floarea tinerimei noastre și pe cei mai de seamă dintre fruntașii noștri, i-am trimis să-și facă datoria în fața dușmanului. De aceea și perderile noastre se resimt pretutindenea. Au căzut profesori învățăți, advocați harnici, învățători muncitori alături de frații lor tărani, cari au lăsat atâtea brazde orfane și atâția copii, ce au să se lupte cu săracia.

Spre a-și dovedi credința lor, fruntașii români, s'au plecat și polonit în mai multe rânduri și au hotărât să intrerupă ori-ce mișcare politică românească. Au lăsat po-

porul nostru în voia vântului, ca o corabie fără de cârmuitor, crezând, că în timpul de acum nu avem nevoie de vorbe, ci de fapte. Iar faptele poporului românesc sunt în vederea tuturor, lăudate și proslăvite chiar și de potrivnicii săi.

Dacă va vrea D-zeu, pacea pe care o râvnim, după izbândă noastră, ne va aduce și mulțumire sufletească, mulțumirea de-a fi pregătit pe seama poporului românesc din această țară, prin ținuta vrednică, un viitor mai bun și mai luminos.

Deci, zicem și noi: Sus inițiile.

Răspunsul Americei.

Wolfbureau anunță din Berlin cu data de 25 l. c. Ambasadorul uniunet nord-americană a predat țerti nota guvernului său adresată Germaniei. Conform acestei note guvernul american e nemulțumit cu lămuririle și propunerile făcute de guvernul german pentru aplanarea conflictului ivit cu ocazia unea scufundării »Lusitania«. Guvernul american stăruie asupra respectării drepturilor internaționale ale statelor neutre, drepturi, cari — conform textului acestei note — au fost călcate de Germania. Totodată spune guvernul american, că dacă se va mai repeta un

astfel de caz, când comandanții vaseror de războiu germane vor sărbătorești cetățenilor americanii, Statele Unite, vor privi aceasta ca un act constitu de dușmanie îndreptat în contrator și vor lucra la fel.

In Berlin a făcut aceasta notă o imprestă că se poate de rea. Întreagă presa germană vorbește cu amărăciune despre dânsa.

Contractul României cu Germania și Austro-Ungaria

Sub acest titlu ziarul nemțesc „Berliner Tageblatt“ scrie un articol foarte însemnat, care merită să-l dăm și noi aici, pe scurt.

Încă în Septembrie, anul trecut, se scria prin unele gazete, că România e legată de puterile centrale (Germania și Austro-Ungaria) printr'un contract ascuns. Nu se știa nimic mai lamurit asupra acestui contract, până când în primăvară, P. Carp, nu a scris, că la începutul războiului, regele Carol, pe temeiul acestui contract a cerut, ca România, să intre în războiu împotriva Rușilor. Afară de un singur om, care a luat parte la consfătuire, toți cei alături miniștri au hotărât, ca România să rămână neutrală.

Dar ce fel de contract era acesta?

Se știe numai atâtă, că era un contract secret, tainic, ca și cel, pe care l-am avut cu Italia. Dar acest contract nu era subscris de alții, decât de căpeteniile încoronate, de suveranii României, Austriei și Germaniei. Nu-l cunoșteau deci, decât aceștia și foștii miniștri prezidenți. Țara nici habar nu avea, că e legată printr'un astfel de contract.

Puterea acestui soiu de contracte o hotărăște legea din fiecare țară. Țara trebuie să se țină de el numai dacă se găsesc destui miniștri, cari să-l ducă în deplinire, pe răspunderea lor proprie. În Țara Românească nu s'a găsit, decât un singur om, care să ia răspunderea pentru acest contract și astfel regele Cărol, încă a primit neutralitatea.

Legăturile Austriei și a Germaniei cu România, încă au dat, pe lângă numeroasele semne de prietenie și destul de numeroase prijejuri de conflicte (certuri) Neînțelegerea pentru comisia Dunării, războiul de vamă, pacea dela București în 1913 și apoi ultimatumul dat de Austro-Ungaria către Sârbi, au făcut României îngrijorări, deoarece, ziceau ei, astăzi va fi apăsată Sârbia, ca mâine se va face și cu noi tot așa. Statele mai mici, cari au de-a face cu statele mai mari, au de multe ori fiori de teamă, pe cari noi nu-i putem înțelege. Astfel se explică ținuta României dela începutul lui August 1914.

Bine înțeles, că România a aflat o ușă pentru a-și scuza ținuta sa, spunând, că nu noi eram cei atacati, ci că noi am fi atacat pe Ruși.

Cum stăm însă astăzi?

După trădarea Italiei, care se vede pedepsită prin numeroasele jertfe, ce le aduce pe uscat și pe mare, România trebuie să se socotească altfel. Dânsa ar fi nimicită, dacă ar păti la fel. De aceea a sosit clipa, să se gândească la interesele sale, la viitorul său, la desvoltarea și creșterea poporului său. Acum, că Rușii sunt înfrânti, Români nu au de ce să se teamă și ar face foarte bine, dacă ar mai lăsa ceva și din iubirea pentru Francezi, hotărându-se a îndeplini contractul încheiat cu Austro-Ungaria și Germania.

Depeși.

Înțelegere cu România.

Rotterdam. — „Times“ scrie: Prințul Hohenlohe, a cerut la București guvernului, să permită trecerea munițiilor destinate Turciei, în schimb Germania îi va da României acele muniții, pe cari le-a comandat înaintea isbucnirei războiului și cari au fost reținute.

Prințul rus Trubetzkoi în București.

București. — Marți dimineață a sosit la București, venind din Petersburg principele Trubetzkoi, fost ministru al

Rusiei la Niș, însoțit de colonelul Uhrin din statul major al armatei ruse. În gara de nord, principele Trubetzkoi a fost întâmpinat de primul secretar al legațiunii ruse și de prefectul poliției Corbecu.

Prințul Trubetzkoi va sta în capitală mai multe zile, în care timp, probabil, va fi primit în audiență de către regele Ferdinand.

Imprumut român la Londra.

București — Guvernul român a început negocieri pentru contractarea pe piața Londrei a unui nou împrumut de 125 milioane lei.

Impotrivirea Rușilor la Ivangorod.

Budapestă. — Dela cartierul presei se anunță: La răsărit de Radom i-am scos pe Ruși din pozițiunile lor. Rușii se retrag în jurul Ivangorodului. Aci vom avea cu Rușii ce se retrag numai lupte de ariergarde, dar între Vistula și Bug, unde Rușii s-au întărit în pozițuni puternice sunt în cursere lupte foarte inferbântate. Luptele sunt favorabile aliaților. Corpul de armată din Cașovia s'a distins în mai multe rânduri în aceste lupte. În repetite rânduri a rupt pozițiunile rusești. Focul artileriei noastre atinge o mare parte a liniilor ferate. Înfrângând aici împotrivirea Rușilor se nădăduiește că în fața Ivangorodului, Lublinului și Cholmului, trupele noastre nu vor întâmpina greutăți mari.

Rușii au golit Varșovia, Ivangorod, Vilna, Kovno, Grodno și Riga.

Cracovia. — Ziarele din Varșovia anunță că comandamentul suprem rusesc a ordonat, poate sub greutatea atacurilor uriașe ale aliaților, să se golească nu numai Varșovia ci și Sildice, Ivangorod, Vilna, Kovno, Grodno, Bialystok și Riga, cu un cuvânt cele mai însemnate întăriri și cetăți rusești.

Rușii s-au pregătit pentru asedierea Varșoviei.

București. — Colonelul rus Sunski scrie în »Birsevița Viedomostî« că comandamentul suprem al armatei rusești în general nu are de gând să lase Var-

FOIȘOARĂ

Militare.

*

Câte flori sunt pe câmpie,
Infloresc cu omenie,

Câte-un mândru trandafir,

Își deschide alui potir,

Intr' al firii răsărit

Cu parfumul lui vrăjit,

Și cu mândru lui vestmânt

Zice: bine vă cuvânt! ...

Numai moartea s'a 'ndurat,

Alte flori de-a sămănat,

Flori ce înfloresc din sânge.

Dorul depărtat le plâng!

Flori ce înfloresc în fum,

Flori ce te răpun în drum.

Flori ce atât te îndrăgesc,

Până când te istovesc,

Și-ți pătrund prin măruntale,
Incăt vezi ea o văpae! ...

Flori din inime vîteje,
Rodul vost cin' l'a culege?

Spic de aur rupt în două,
Alte lumi cu stele nouă,

Alte neamuri, alți copii,
Peste-a morților dragi glii! ...

*

Bădișorule ce faci,
Prin spitale unde zaci,

Ce arhangel te 'ngrijește,
Patul de ți-l străjuște

Și la viață te trezește,
Focul când te ameștește,

Și te 'ntreabă 'nețisor,
Ranele dacă te dor,

Și la patul de dureri
Iți aduce măngăieri? ...

Floricică din cunună,
Du bădiții voie bună,

Ca să fie fericit,
Cum a fost la despărțit.

Spune-i seara pe 'nserat,

Cu parfumul tău curat,

șovia și nici nu a golit-o. Faptul e, că au fost îndepărtate din oraș anume elemente bănuite și din interese strategice neplăcute, făcându-se pregătiri pentru cauzul impresurării orașului.

Rusii au aruncat la frontieră austro-ungară-basarabiană noi rezerve. Ei atacă pe întreg frontul dela Nistru și după ce termină golirea Podoliei și Wolhyniei, vor aduna și acolo forțe în număr de lipsă, dela cari se așteaptă că vor opri înaintarea inamicului sau chiar îl va respinge îndărăpt în unele locuri.

Italia va declara războiu Germaniei și Turciei.

Rotterdam. — Ziarul englez „Daily Telegraph“ scrie, ca starea Italiei față de Germania și Turcia se va limpezi în scurtă vreme. Conlucrarea Italiei cu aliații ei trebuie să fie strânsă și clară din toate punctele de vedere, atât politice, cât și militare, fără piedeci și fără gânduri ascunse. Aceasta este unicul mijloc, care va duce la sfârșit bun lupta contra dușmanilor comuni ai antantei.

Ingrijorările Italiei din cauza situației din Balcani.

Petrograd. — „Nowoje Wremja“ scrie: Regele Victor Emanuel a trimis țarului o scrisoare prin care-i propune, să facă de grabă concesiuni României, pentru că intervenția armată a ei, e de neapărată lipsă.

Paris. — Presa continuă acea campanie a cărei scop e să înduplice diplomația quadruplei-întelegeri, pentru ca făcând concesiuni, să câștige pe partea ei statele balcanice. În »Gaulois« deputatul Delafosse scrie, că aliații n'ar fi trebuit să înceapă acțiunea la Dardanele, înainte de a-și fi câștigat sprijinul Bulgariei, pentru că aceasta e prima condiție a izbândei. Bulgaria a pretins Kavalla și asta ar fi trebuit să i se dea, chiar și în paguba Greciei. Trebuia încă să i se dea ei Macedonia-sârbească iar pe Grecia și Serbia ar fi trebuit s'o despăgubească în alt fel, de pildă. Serbiei ar fi trebuit să i se dea Albania cu câteva porturi adriatice... Cu orice preț trebuie câștigată intervenția Bulgariei.

De-al nost vis îndurerat.
Trandafir scăldat în rouă,
Dă-i în piept putere nouă,
Ca să creadă ca și mine,
Că și-al nostru bine vine,
Să se 'nchine albei stele,
Ce ne va feri de rele,
Să credă într'o oară
Când și-al nostru vis coboară!...

Elena din Ardeal.

Din însemnările unui glotaș.

Moldovenii.

Toamna la ameazi, când ne pregăteam să mergem în serviciu, — facem serviciu de gardă la tabăra de prizonieri de războiu ruși din Dobrogea, — pe cer au apărut niște nori negri, amenințători, apoi deodată s'a slobozit o ploaie torențială. Prin apă și tină s'a făcut schimbarea corpului de gardă.

In ziua aceea au fost în serviciu ostași dela regimentele de infanterie Nr. 28, 43 și 61. Cel dintâi e regiment ceh, — ostașii cehi s'au retras de o parte și vorbeau în limba lor, neînțelesă de noi. Ostașii dela regimentele 43 și 61,

„Figaro“ de asemenea sfătuiește diplomația, să facă tot ce se poate pentru a ajunge la o înțelegere cu România.

Conflict germano-italian.

Ziarul „Münchener Neueste Nachrichten“ anunță, că guvernul italian a trimis guvernului german o notă, în care protestează în contra ivirii submarinelor germane în apele Italiei.

Tratative turco-bulgare intrerupte.

Foaia »L'Indépendant« din Salonic anunță din Roma:

După știri vrednice de crezământ din Sofia, tratativele turco-bulgare au fost intrerupte, guvernul turc cerând ca Bulgaria să se alăture de Turcia în cauză că Grecia și România intră în războiu alături de Tripla Întreagere.

America nu va mai rămâne neutrală, în caz dacă va mai fi atacat vre-un vas nearmat.

Berlin. — „Berliner Tageblatt“ anunță: Wilson, după sosirea lui la Washington a avut conferințe îndelungate cu Lansing, secretarul pentru afacerile externe ale Statelor-Unite. Obiectul acestor conferințe a fost textul răspunsului care îl va da America la nota-răspuns mai proaspătă a Germaniei. Cei doi bărbați de stat s'au învoit ca în noua nota americană să se spună, fără a se lăsa vreo îndoială, că Statele-Unite nu pot rămâne neutrale, în caz dacă va mai fi atacat vre-un vas american nearmat, care nu poate opune nici un fel de rezistență și pe care își pierd viața cetățeni americani. Wilson și Lansing s'au înțeles ca nota americană să accentueze mai energetic decât cele de până acum, că Statele-Unite au gând serios să nu renunțe la nici un drept al lor. Noua notă americană — care de altcum e a lui Wilson — în general nu se va ocupa cu chestii principiare și nu va mai reveni asupra stabilitelor pe care le cuprindea o mare parte din nota americană din urmă. Cei doi bărbați de stat încă n'au hotărît că oare în noua notă să se facă amintire și de afacerea „Ordunei“.

aproape toți Români, au format un grup mare și vorbeau și ei unii cu alții.

Vorbă lor era anevoieasă; cu toții erau, mai mult triste decât veseli. La aceasta, în parte, a contribuit și vremea aceea posomorâtă. Dacă e vreme frumosă și pe cerul senin strălucește soarele, omul e mai vesel, ușă de mult frământat de gânduri grele, apăsătoare. Atunci își mai uită năcazul, durerea.

Acuma, fiind vremea secerișului, gândul ostașilor, așa zicând, ziua-noaptea rătăcește ca o fantomă pe la vetrile lor.

Ce fac cei rămași acasă, — nevasta, copiii ori părinții neputincioși? Cum seceră și treeră ei grâu?

Un glotaș, cu voce înădușită spune:

— Am lăsat acasă nevasta și doi copii, unul de treisprezece, altul de patrusprezece ani, Ieri am primit o scrisoare, — a scris-o băiatul cel mai mic. Imi scrie să merg acasă pe câteva zile ca să treerăm grâu.

Și ochii glotașului se umplură de lacrimi..

Intre ostași sunt mulți cari luni de zile au petrecut în Galicia și Carpați, luând parte la luptele împotriva Rușilor. Acuma, în urma rănilor prime, nemai fiind capabil de a merge pe

Rotterdam. — „Times“ anunță din New-York: În nota adresată Angliei, Statele Unite, grăbesc aplicarea dreptului internațional, în privința comerțului cu neutralii conform legilor și dispozițiilor legale ale Angliei. America nu va recunoaște hotărârile arbitrilor de pradă, întrucât aceasta e abatere dela drepturile americane, America va trimite în curând o nouă notă generală, în care va protesta împotriva blocării țărmului scandinav din partea Angliei, impiedicând această blocare comerțul Americii cu Suedia, Norvegia și Dania, în vreme ce țărmul din marea Baltică e deschis pentru comerțul german cu peninsula scandinavă.

Cel mai mare atac.

Zürich. — „Tagesanzeiger“ anunță de pe câmpul de luptă: În 14 Iulie s'a început atacul general în aşa mare măsură, cum nu s'a mai întâlnit în istorie. Sfârșitul acestui atac, fără îndoială va aduce mai aproape Europa de încheierea păcii. Pentru că dacă reușește planul operațiunilor militare ale aliaților, ceeace se poate lua ca sigur, atunci puterea de împotrivire a Rușilor a încreitat pentru anul acesta și aliații sunt în situația de a-și trimite trupele pe alte teatre de luptă, pentru a grăbi și acolo deciziunea. Corespondenții din Petrograd ai ziarelor neutrale, anunță gazetelor lor, că Rușii fac pregătiri înapoi de Brest-Litovsk pentru o nouă grupare a armatei lor.

Situația armatei sârbe.

Din Sofia se anunță:

Dintr-un raport al ministrului de războiu sârb prezentat zilele acestea Scupcinei, reiese că armata sârbă are peste 10 diviziuni de infanterie. — O divizie numără 16.000 soldați). — Sease diviziuni se compun din recruți și din soldați cari trec de 45 ani. Nou înființatul corp macedonean mai numără alti 40.000 soldați. Se mai adaugă apoi trupe tehnice.

Consiliul s'a ocupat cu chestia ordinelor de zi. Cum ar putea fi cucerite Dardanele?

Berlin. — După știri din Londra, generalul Hamilton — într'o convorbire

câmpul de luptă, fac serviciu de gardă aici la tabăra de prizonieri ruși.

Fiecare dintre ei are ceva de spus, de povestit. Fiecaruia i-s'a întipărit în memorie anume scene, anume episoade.

— Regimentul nostru a mers orbiș înainte, pentru de mai multe ori am fost lăudați de de mai marii noștri, — zic ostașii cei dela 43.

Si regimentul nostru tot așa a făcut, — zic la rândul lor cei dela 61.

De pe fețele acestor oameni, cari în întreaga lor viață nu au suferit așa de mult, că au suferit în vremea ce au fost pe câmpul de luptă, se poate cetei bucurie, mândrie, căci cu credință au luptat împotriva dușmanului, căci cu credință și-au îndeplinit datorințele lor față de tron și patrie.

Deodată unul dintre noi zice:

— Acuma să cântăm ceva!

Se formează un cerc restrâns și văzduhul răsună de acordurile lui »Pe al nostru steag«,

»Haidă frați cu arma 'n mâna«. Urmează apoi »Rujită de pe izvor«, și alte cântece naționale și doine de ale noastre.

Unul dela 43 întrebă pe cei dela 61:

— Știi voi să cântați cântecul acela cu Muscalii?

cu lord Kitchener — ar fi declarat, că cucerirea Dardanelor ar fi cu putință numai în cazul când statele balcanice ar intra în acțiune contra Turciei sau dacă Rușii ar trimite 200 mii de oameni contra Bosforului.

America e învoită ca Anglia să-și înarmeze vapoarele de comerț.

Rotterdam. — Lordul Cecil a adus la cunoștință în camera comunelor, că America e învoită ca vapoarele comerciale engleze, din punct de vedere al apărării, să se înarmeze. Dar la tot cazul, când vapoarele se folosesc de armament, judecător internațional va trebui să constate dacă vapoarele s-au apărat numai, ori au atacat.

Eftinătatea făinei de pâine.

In Nr-ul de eri al monitorului oficial a apărut un ordin ministerial, care stabilește prețurile maximale (cele mai mari) ale făinei de pâine. Conform acestui ordin prețurile făinei de pâine sunt mult mai scăzute ca și cele de până aci. Prețurile au fost stabilite după orașe, comitate și ținuturi înăndu-se o mică deosebire de preț după deosebitele ținuturi, unde făina se punte în vânzare. Astfel prețul cel mai mare al unei măji metrice de făină de pâine e în Fiume unde prețul unei măji metrice din această făină e fixat la 43 cor.

Cel mai mic preț, cu care se vinde o majă metrică de făină de pâine e 40'66 cor. Aceste prețe valabil pentru comitatele: Bihor, Marămurăș, Sătmăra, Ugocea, Selagiu, Bîchiș, Haidu, Szabolcs, Arad, Cenad, Timiș, Torontal, Bácsbodrog, Csongrál și Jásznagykunszolnok, apoi în orașele: Baja, Szabadka, Zombor, Ujvidék, Seghedin, Hodmezővásárhely, Dobříš, Oradea-mare, Szatmárnémeti, Arad, Timișoara, Vârșești și Panciova.

Prețul maximal de 41'47 cor. pro majă metrică e fixat pentru comitatele: Baranya, Fejér, Győr, Komárom, Moscn, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bars, Esztergom, Hont, Nograd, Nyitra, Pozsony, Heves, Pest, Abauj-Torna, Bereg, Borsod, Gömörkishont, Ung, Zemplém și Caraș-Severin, precum și în orașele: Györ, Komárom, Pécs, Sopron, Székesfehérvár, Pozsony, Kecskemét, Kassa și Miskolc.

Prețul maximal de 42'24 coroane pro majă

metrică e fixat pentru comitatele: Árva, Liptó, Turócz, Trencén, Zolyom, Sáros, Szepes, Alba-inferioară, Bistrița-Năsăud, Brașov, Ciuc, Făgăraș, Treiscaune, Hunedoara, Târnava-mică, Cojocna, Murăș-Turda, Târnava-mare, Sibiu, Solnoc-Dobâca, Turda-Arieș, Odorhei; apoi în orașele: Budapesta, Selmecbánya, Bélabánya, Cluj și Murăș-Oșorhei.

Prețul maximal al făinei de săcară e fixat iarăși după diferențele ținuturi între 43'48 și 40'99 cor. pro majă metrică.

Prețul tăărățelor etc. e fixat la 18 cor. pro majă metrică.

Cine cumpără sau vinde mai scump decât sunt fixate aceste prețuri va fi pedepsit cu închisoare până la 2 luni și cu o amendă până la 600 cor.

Prețurile semnalate de acest ordin sunt să înțelege la vânzări ori cumpărări *en gros*: la cumpărări sau vânzări în cantități mai mici se vor putea socoti numai astfel de prețuri care nu vor fi peste măsură de mari față de cele din acest ordin.

In ce privește celealte soiuri de făină s-au stabilit în special pentru comitatele ardelene următoarele prețuri: Făină Nr. 0 cu 78 cor. pro majă metrică, iar făină de fert cu 60 cor. pro quintal.

Ordonanța, prin care s-au stabilit aceste prețuri, a intrat în vigoare încă din 25 I. c.

Socialiștii francezi pentru continuarea războiului.

Din Paris se anunță: — Congresul partidului socialist, care a avut loc zilele acestea, a votat o rezoluție, care exprimă din nou încrederea partidului în cauza aliaților și a Franței republicane care e o cauză dreaptă. Congresul socoate, că după unsprezece luni de războiu se poate aștepta la o pace durabilă numai dacă aceasta va avea la bază principiul naționalităților, libertatea pentru popoare de a dispune singure de soartea lor, organizarea tribunalului arbitral obligator care să permită controlului democratic și așezarea unei instituții executive internaționale. Ca aceste condiții se poate fi înfăptuită, trebuie să dispară mai întâi cel mai brutal imperialism.

Partidul socialist se declară deci gata să dea și mai departe concursul său, fără rezerve, fără descurajare sau oboseală, operei de apărare națională. Ca întreaga țară și aliatele acestia

partidul socialist va continua să colaboreze la eliberarea Belgiei și a Franței de nord și la reîntregirea dreptului în Alsacia și Lorena. Ca aceasta să se poată infăptui, congresul cere ca partidul, guvernul, parlamentul, soldații și șefii lor să-și facă datoria.

Partidul e hotărât să sprijine guvernul și să intrebuințeze noi mijloace, ca să puie de acord biroucratia cu cerințele moderne ale industriei.

La sfârșit, congresul s-a mai pronunțat și împotriva oricărei anexiuni. Congresul aprobă activitatea desfășurată de secțiunile partidului și le împuernicește să continue opera de sprijinire a apărării naționale.

Războiul.

Săptămâna din urmă ne a adus mult noroc pe toate cîmpurile de bătaie. După o tacere, destul de îndelungată, a eșit și Hindenburg din ascunzișul său. Dânsul a adunat între Kolno și Mlawa puteri mari, cu care a spart frontul rusesc, aşa încât dușmanul a fost silit să se retragă pe linia de pe râul Narew. Armatate germane stau în față acestui râu și bombardează vadurile lui, ca și orașul Ostrolenka. Două cetăți, așezate pe linia aceasta, Rozan și Poltusk, au fost deja ocupate.

Insemnatatea acestor lupte e lămurită. Ea consistă mai ales în primejduria căii ferate, care duce dela Varșovia peste Wilna la Petersburg și care e o tărie a armatelor rusești din Polonia. Dacă mai departe planul comandamentului german ar fi de a sparge linia Narew și dacă ar reuși acest plan, s-ar mai naște primejdia unei amenințări din dos a cetății Varșovia.

In polonia rusească armata generalului Woysch înaintează spre cetatea Ivangorod, care amenință să fie impresurată cu desăvârșire.

Mai înspre sud armata noastră condusă de generalul Böhm Ermolli, i-a bătut pe Rusi la 25 kilometri depărtare de Sokal și respingându-i le-a luat putința de-a mai aduna aici trupe mai numeroase, spre a le folosi în potriva noastră. Cele două armate mai din sud, alui Linsingen și Pflanzer Baltin, în și ele piept, cu bărbătie, față de Rusi.

Când e ziua de serbat
Stau în pușcă răzimat
Si de necealnic³⁾ mustrat
Si-am zis verde și-o săcară
Prutule apă vioară,
Facete-ai neagră cerneală
Să te strâng grămadioară
Să te scriu pe-o hărtioară
S'o trimit la maica 'n fară
Să-mi dea bani de cheltuiala
Si stracie de primeneală
Si cai buni de călărie
C'am să merg la bătălie.

Melodia acestui cântec e tristă, trăgănată. La zece ore seara, trebuie să re schimbe sentinele.

Cu toții eram triste, gânditori. De pe fețele noastre se putea citi gândurile ce ne frământă.

Cu toții noi, cei de aici, am zis:
— Trebuie să biruim pe Muscal!

Iar de pe fețele Moldovenilor, puteam ceta gândul lor:

Să vă ajute, Dumnezeu, fraților!
Apoi ne-am despărțit.

(Din »Români«.) Alex. Tințariu.

³⁾ Ofițeri ruși.

Acuma, cu toții sunt triste, abătuți. De pe fețele lor se poate vedea, că sunt cuprinși de duș, că li-e greu, li-e rușine, că ei nu știu să cânte ca noi.

— Cântați vre-o doină, — zicem noi cu toții. Moldovenii privesc în pământ.

Noi numai cântece bătrânești știm să cântăm.

In ochii ostașilor noștri stălucesc fulgere de mânie împotriva Muscalului,

Unii strâng din pumnii, alții scrâșnesc din dinți, băstămă.

— Cântați, fraților, aşa cum știți.

Moldovenii se apucă cu mâinile pe după grumaz și încep să cânte.

Iată, în întregime, cântecul lor „bătrânește”:

Frunzișoară și-o scumpie
M'am suit în deal la vie,
Mă uitam în Slobozia²⁾
Si priveam casa pustie
Si femeia 'n văduvie
Si copii 'n sărdacie,
Si oamenii în bătălie.
Si-am zis verde și-o maslină
Când e ziua de hodină
Eu șterg pușca de rugină

²⁾ Comună în Basarabia.

³⁾ Ofițeri ruși.

Chiar și aliații Rușilor văd, acum, destul de lămurit, înfrângerea mare, ce-i așteaptă pe Ruși. Astfel ziarul englezesc „Times” spune, că Rușii nu și-au rostit încă, cel din urmă cuvânt al lor, reträgându-se până în apropierea Varșoviei. Situația Rusiei, e într’adevăr foarte grea. Iar o gazetă rusească „Russkij Invalid” zice că „între Vistula și Bug se va da o luptă, care va avea să hotărască soarta Rusiei. Cu toate că aici stau față în față puteri uriașe, pe o întindere de 300 de chilometri, lupta va fi scurtă”.

Telegramele războiului.

Situată în nordul monarhiei.

Budapest, 23 Iulie. — In Polonia de sud, în Volhinia și pe cursul de sus al râului Bug luptă continuă. Dușmanul a luat luptă cu forțe foarte mari în contra sectorului Bug dintre Kamionka Strumilova-Kristinopol și Sokal, pe marginile ostice ale căruia ni-am aranjat câteva poziții în felul capelor de pod. Dușmanului i-a reușit pe unele locuri să se apropie de trânele noastre până la o depărtare de 700 de metri, iar pe alte locuri să ajuns la luptă piept la piept. I-am respins pe Ruși pretutindeni cauzându-le perdeți mari. Batalionul Nr. 10 de vânători de camp, care poartă numele lui Kopal, a prins pe când ataca orbiș în flanc, spre sud dela Sokal, 3 ofițeri și 342 de soldați dușmani. Spre nordvest dela Grubieszow forțele dușmane au căstigat un însemnat teren. Între Bistrița și Vistula armata arhiducelui Iosif Ferdinand i-a alungat pe dușman peste Belzicere și Vornov. Spre vest dela Vistula aliații au înaintat dela gurile Pilișei în sus până la râu și la zidurile cetății Ivangorod. La Kozienice trupele noastre sunt în luptă încă cu ariergardele dușmane. Pe celelalte părți ale frontului situația e neschimbată.

La granițele italiene. — In districtul Görz tot nu s'a sfârșit încă lupta. Italianii s'au continuat atacurile în contra Montesabotinului, dar i-am respins ca intotdeauna. Pe partea anterioară a Podgorei zău cu sutele cadavrele dușmane. Trupele noastre își mențin fără excepție pozițiile dela capătul de pod de aici. Cu ocazia respingerii numeroaselor atacuri dușmane s'au distins iarăș aici mai ales Landwehrii dalmatini. La marginea platoului Doberdo luptă continuă. Italianii au îndreptat noaptea trecută trei atacuri în contra sectorului Peterno-Sdraussina. Am respins însă aceste atacuri. Deasemenea am zădărnicit încercările dușmanului de a se apropia de trânele noastre din Sdraussina și Pelezzo. Nouile eșiri ale dușmanului îndreptate în contra noastră lângă Selz și Vermegliano, precum și în contra înălțimii Montecosich au fost zădărnicite, înțocmai ca și cele de până aci. Pe valea cursului de mijloc al râului Isonzo au fost numai lupte de artillerie. Pe teritorul Krn am respins mai multe atacuri, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra noastră eri apoi azi noapte și azi dimineață.

La hotărăile carintiene și tiroleze n'a avut loc nici un eveniment mai important.

Am zădărnicit și atacul de noapte pe care Italianii l'au îndreptat în contra Montepianului. Aici ține încă pe mai multe locuri focul de artillerie.

Höfer.

Budapest, 24 Iulie. — Intre Vistula și Bistrița Rușii și-au golit pozițiile pe o întindere de patruzeci de chilometri. Numărul prizonerilor

făcuți de armata arhiducelui Iosif Ferdinand se ridică la 45 de ofițeri și 11,500 de soldați.

Intre Bug și Pilișa trupele aliate au făcut 50,000 de prizonieri începând cu ziua de 14 I. c.

La granițele italiene se semnalează căteva atacuri dușmane, pe cari însă trupele noastre le-au respins cu ușurință. Dealcum aici ziua de eri s'a scurs mai în liniește.

Pe Adriatică. In 23 I. c. dimineață mai multe unități de-a noastre au bombardat țărmul estic italian pe o lungime de 160 de kilometri cauzând pagube mari în gările localităților; Chieni, Camporino, Tosacessia, Tremoli, Ortona, San-Benedetto și Grottamero.

Budapest, 25 Iulie. — Ziua de eri s'a scurs aproape în liniește. Trupele noastre au respins la Ivangorod căteva eșiri mai slabe de-a dușmanului. Spre sud dela Krylow am zădărnicit încercarea Rușilor de a trece peste Bug.

Dealmintrelea aici e situația neschimbătă.

La granițele italiene. În districtul Görz dușmanul s'a restrâns eri ziua întreagă la luptă inversunate de artillerie. Am zădărnicit iarăș atacurile desperate de noapte, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra pozițiilor noastre de la marginea platoului Doberdo; Italianii au suferit aici perdeți ingrozitoare. Nu au putut deci produce nici o schimbare în faptul, că ofensiva lor împotriva țărmului a fost zădărnică.

Höfer.

Budapest 26 Iulie. — Spre sud dela Sokal trupele noastre au ocupat un important punct de razim al capului de pod care se află în mânile noastre, pe țărmul estic al râului Bug; cu această ocazie am făcut 2100 de prizonieri și am capturat 2 mitralieze. Spre nordvest dela Grubieszow Nemții au căstigat din nou teren. Pe celelalte părți ale frontului n'a tost nici o schimbare în situație.

La granițele italiene. Eri s'a reluat lupta pentru marginea platoului Doberdo. Italianii au atacat neintrerupt zi și noapte cu cea mai mare inversunare pe întreg frontul, dar au fost zădărnicite toate jertfele aduse de ei prin băgarea în foc alor noui forțe. Dușmanul n'a obținut decât căteva rezultate de o însemnatate locală. In zorile zilei de azi iarăș sunt toate pozițiile noastre originale în mânile eroicilor lor apărători.

Dușmanul n'a mai încercat un nou atac în contru capului de pod dela Görz.

In districtul Görz artleria dușmană a deschis azi dimineață din nou un foc în massă. In ținutul Krn-ului am respins eri după ameazi un atac dușman prin lupte date, piept la piept și printr-o ploaie de petrii. Italianii, cari se retrăgeau au suferit perdeți grele în urma focului nostru de artillerie. Un aeroplano de-al nostru a aruncat bombe a supra Veronei.

Pe frontul carintian și tirolez n'a obvenit vre-un eveniment mai important.

Höfer.

Budapest 27 Iulie. Decând am ocupat orașul Sokal prin asalt, trupele noastre au luptat spre sudost dela oraș pentru o finalitate. Luni au ocupat-o regimenterile noastre, prințând 30 ofițeri, 3000 oameni și 5 mitralieze. Lupte, ce se dau spre nord de Grubieszow, înaintează.

La granița Italienei. Sub scutul unui foc de artillerie, ce l-au deschis Luni dimineață, Italianii au atacat din nou șesul Doberdo. Atacul a fost ză-

dărnicit cu perdeți mai mari decât altădată pentru Italieni. După lupte inversunate, trupele noastre au rămas deci și într'a noua zi a luptei în pozițiile, cele-a avut mai înainte, la marginea sesului. Încolo situația e neschimbată.

Höfer.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 23 Iulie. — *Pe câmpul de operații dela vest:* Am respins atacurile de granate de mână, pe cari Francezii le-au îndreptat noaptea în contra noastră spre nord și sudvest dela Souchez. În Champagne, în regiunea Perthes, am săvârșit întinse operații de explizii și am ocupat marginile pâlniilor. In Bois-de-Prêtre am zădărnicit eri noapte o eșire, pe care Francezii au îndreptat-o aci în contra noastră. In Vosgi lupiele continuă. După violente lupte piept la piept am respins dinaintea și din pozițiile vânătorilor din Bavaria și Meklenburg atacurile pe care dușmanul le-a îndreptat în contra iuniei Lingenkopf— Barrenkopf. Am făcut prizoneri 2 ofițeri și 64 de vânători alpini. Deasemenea fără izbândă ne-au atacat Francezii în regiunea Reichsackerkopf. La Metzeral l'am alungat pe dușman din pozițiile-i impinse prea înainte, poziții, pe cari le-am evacuat însă pe rând pentru ca să încunjurăm eventualele perdeți. Răspunzând la bombardarea repetată întruna, pe care dușmanul a început-o în contra Hiacortului, precum și în contra alor mai multe localități dintră Meusa și Mosela artleria noastră a deschis er foul asupra localității Pont à Mousson. Aviatorii noștri au atacat in Champagne triunghiul de cale ferată dela St. Hilaire silindu-i pe aviatorii dușmani să se retragă. Am aruncat bombe și asupra căzărmii dela Gerdmer. In lupta arieană, care s'a dat deasupra localității Conflans am nimicit un aeroplano dușman.

La ost și sudost: In Curlanda și urmărime mereu în continue lupte pe Ruși, cari se retrag în direcție estică. Eri au căzut în mânile noastre 6550 de soldați dușmani ca prizonieri, apoi trei tunuri și multe cară de muniții și cuine de tabără. Pe valea Narew trupele noastre au patruncă mai aproape de pozițiile de lângă capul de pod dela Varșovia. Înaintea localității Rozan am luat cu asalt satul Myloni, precum și fortul învecinat. Cu ocazia asaltului dat în contra acestuia am făcut 290 de prizoneri. Am zădărnicit eșirile, pe care le-a îndreptat dușmanul în contra noastră noaptea din Novogeorgievsk. Am curățit de dușman ținutul stâng al Vistulei începând dela Ianoviec (spre vest dela Kazimierz) până la Granica. In pădurile din sudostul Kazimierz-ului ni continuă luptele cu ariergardele dușmane.

Intre Vistula și Bug le-a succes aliaților, ca să sfarme pe mai multe locuri împotrivirea îndărjătă a dușmanului și să-i silească pe Ruși să se retragă. Perderile săngeroase ale Rușilor sunt foarte mari.

Berlin, 24 Iulie. După continue lupte de urmări date în decurs de zece zile, generalul Belov îi succede să angajeze într'o luptă decisivă dată în ținutul Rozalin-Sadov armata Vărușească, pe care o bate și o împărtășie. Aici au fost făcuți prizoneri începând cu ziua de 14 I. c. 27, 000 de soldați ruși și au fost capturate 25 de tunuri, 40 mitralieze, și mai mult de o sută de cară de muniții etc.

Armata generalului Galvitz a ocupat la Narew forturile Rozan și Poltusek bătându-i iarăș pe Ruși,

Intre Nymen și Vistula au fost făcuți prizoneri începând din 14 Iulie 41,000 de soldați ruși și au fost capturate 14 tunuri și 90 de mitralieze.

In luptele mai mici, cari s-au dat zilele trecute înaintea Varșoviei am făcut 1700 de prizonieri și am capturat două mitralieze.

După cum s'a amintit și în comunicatul austro-ungar trupele generalilor *Woyrsch și Mackensen* au făcut în nordul Monarhiei austro-ungare 50.000 de prizoneri.

*Berlin 25 Iulie. — Pe câmpul de operații dela vest: La marginea oestică a pădurilor argonice am aruncat în aer un pichet dușman. La *Lavmois*, spre sud dela *Ban-de-Sopt* Franțezi și-au pus piciorul într'o mică parte a tranșelor noastre dinainte. Am aruncat mai multe bombe asupra fortului Dünkirchen.*

Pe câmpul de operații dela ost! Înțând cu ariergardele dușmane armata generalului Below a făcut eri alți 6000 de prizoneri. Întreprinzând o eșire la Jessiameuti, spre sud dela Kovno, în regiunea Dembege, (zece chilometri spre nord-ost dela Suwalki) am cucerit tranșeele rusești de aici. Pe întreg frontul Narew pâna la Pultuszk am trecut peste Ostrolenka. Spre sud-est dela Pultuszk trupele noastre se apropiu de Bug. Spre sudvest dela Pultuszk am ajuns cu toată rezistența îndărjită a dușmanului până la linia Nasyelsk Gzovo. Spre vest dela Bloni am cucerit mai multe poziții dușmane. Spre sud dela Varșovia am luat cu asalt localitățile Ustanav, Lisko și Jazgarzew,

La sudost: situația trupelor germane e neschimbătă. (Notă: Localitățile Ustanov, Lisko și Jazgarzew sunt situate la o depărtare cam de 25 de chilometri de centrul Varșoviei. Gzovo e situat pe drumul Pultuszk-Serozk, 10 chilometri dela Pultuszk).

Berlin 26 Iulie. — Pe câmpul de operații dela vest n'a fost nici un eveniment mai important.

La ost și sudost: Spre nord dela Njemen generalul Below a ajuns până în ținutul Poșwol și Ponievitz. Unde nisa mai opus dușmanul, l'am respins. Am făcut peste 1000 de prizonieri. Pe frontul Narew ne-am eluptat trecerea peste râu și dela Ostrolenka în sus. Mai în jos de acest oraș il respingem cu înțelul spre Bug pe dușmanul, care opune o împotrivire îndărjită. Am făcut câteva mii de prizonieri și am capturat mai mult de 40 de mitralieze. Inelul de incunjurare format de trupele noastre în jurul grupurilor de forturi Novogeorgievsk și Varșovia se strâng tot mai mult mai ales pe frontul nordic și vestic al acestor forturi. Pe linia Voilavics (spre sud dela Cholm) — Hrubiesov (pe valea Bug-ului) l'am respins pe dușman în luptele din ultimele zile. Eri am făcut prizonieri 11 ofițeri și 1457 de soldați dușmani și am capturat 11 mitralieze.

Dealtmintrelea situația e neschimbătă.

Spre vest dela Vistula, precum și la trupele aliate de sub comanda generalului *Mackensen* situația e neschimbătă.

(Notă: Poswol și Ponievitz sunt situate cam la 60 de chilometri spre sud dela Savie).

Răsboiul cu Turci.

Constantinopol 25 Iulie. — După ce dușmanul a aruncat în 20 I. c. bombe asupra noastră lângă Ariburnu, a încercat un atac în contra aripei noastre din stânga, dar a fost nevoit să se retragă în propriile-i poziții fiindu-i șirurile zecuite de focul nostru. Până dimineața și-a repetat dușmanul de trei ori aceste incercări, dar

l'am respins tot de-atâtea ori alungând-l în proprie-i poziții în timp ce i-am cauzat perdeți grele.

*In 20 I. c. după ameazi tunurile dușmane ni-au bombardat aripa dreaptă lângă *Sed-il-Bahr* cu ajutorul rachetelor și a reflectoarelor. N'am ținut însă de lipsă ca să răspundem. În zorile zilei de 24 I. c. am deschis un foc de artilerie asupra taberei dușmane de lângă *Kum-Kaleh*. Lângă *Sed-il-Bahr* focul nostru a cauzat mari explozii și a aprins un magazin de munitioni. Focul deschis de noi a tăiat 2 ore.*

In 21 I. c. am bombardat cu succes tabăra dușmană precum și pozițiile dușmane de artilerie dela Mortolmian. Dușmanul a răspuns dar fără succes.

Pe frontul Irak dușmanul a încercat să ne arate câteva detașamente pentru ca să-și acopere înfrângerile, dar l'am reapsin cu ușurință.

Pe celelalte fronturi n'a fost vre un eveniment de însemnatate.

ECONOMIE

Starea agricolă a României.

(la sfârșitul lunii Iunie 1915 st. n.)

Buletinul lunar dă următoarele știri asupra stării agricole a țării la sfârșitul lunii Iunie 1915 st. n.

Cu toate că luna Iunie privită peste tot a fost secetă, cu deosebire pentru unele ținuturi ale țării ca părțile de câmpie și Moldova, ploile generale și unele cu prisosință ce au căzut la jumătatea și la sfârșitul ei, au fost de un foarte mare folos pentru îmbunătățirea și dezvoltarea stării agricole; nu mai puțin au contribuit și ploile dintr'unele ținuturi ce au căzut în cele mai multe zile din a doua jumătate a lunii.

Timpul uscat și cald din prima sa jumătate a făcut ca toate sămânăturile de toamnă să inflorească, să lege și să ajungă foarte bine formând spic mare și plin de boabe. Acestei perioade se datorează producția foarte frumoasă și de bună calitate, ce se prevede pretutindeni pentru cerealele de toamnă. Nu tot astfel se prezintă însă starea sămânăturilor de primăvară și mai ales a celor puse târziu, porumbul de exemplu, care în cea mai mare parte a câmpiei și cu dosebire în Moldova — unde seceta ținea încă în cursul primăverei — nu se putea desvolta din cauza uscăciunii, a răcelilor și a lipsei de ploi mai mulțumitoare. Porumburile erau la sfârșitul lunii, mici, rare, răsărite rău și în unele părți nu se puteau desvolta din cauza uscăciunei pământului. Dacă cu toată seceta vegetația lor se mai menținea în bună stare, aceasta se datorează umezeliei produse din roaua, ce se formează în noptile răcoroase. În aceste ținuturi sămânăturile de primăvară și în deosebi porumbul era amenințat în cele din urmă zile ale lunii Iunie. Ploile mari, ce au căzut asupra țării întregi în perioada dela 28 Iunie la 4 Iulie, cu toate stricăciunile și eșurile, în unele părți, au fost de un foarte mare folos pentru toate celelalte sămânături și cu deosebire porumbului amenințat de secetă.

In urma acestor ploile se crede, că starea agricolă a acestui an va fi probabil că se poate buona în întreaga țară și pentru toate sămânăturile, afară bine înțelese de aele regiuni unde, seceta dăinuind de prea lung timp, ploile căzute în urmă au fost prea târziu, sămânăturile fiind deja stricate.

Sămânăturile de toamnă mai timpurii și mai ales orzul și o parte din grâu au ajuns să se coscă în câmpie și în Dobrogea între 10 și 20 Iunie, cătră sfârșitul lunii au început secerișul

lor în multe părți din aceste regiuni. Orzul se cerat mai din vreme începuse chiar a se treera la finea lunei.

Pr. tutindeni în Muntenia și în Dobrogea cerealele de toamnă sunt foarte frumoase, având grâu mare și spicul frumos; în unele părți însă au căzut mai ales după ploile din urmă și s-au incurcat așa că secerișul se face cam cu greu. În Moldova, deși sămânăturile de toamnă sunt mai puțin dezvoltate și ceva mai rare, se prezintă deosemenă destul de bine, sperându-se și aci la o producție multumitoare.

Iu unele părți grâu s'a mănat sau a fost atacat de rugină, însă foarte puțin și pe suprafețe destul de mici.

Rapița s'a terminat de secerat și de trezat pretutindeni în bune condiții, încă în prima jumătate a lunii; producția ei este în general mică și în puține părți mijlocie.

Sămânăturile de primăvară cum sunt orzul, ovăsul, nutrețurile și diferite plante prăsitoare au continuat a se desvolta în bune condiții în Muntenia și Dobrogea, unde au mai căzut ploii parțiale în prima și au fost mai dese în a doua jumătate a lunii. Ele sunt mult mai slabe în Moldova, unde pe alocuri înaintea ploilor din urmă se pierduse chiar speranța că vor mai produce.

Porumbul deși luase o dezvoltare mai repede după ploile dela finele lunei Maiu, din cauza secetei și a căldurilor din prima jumătate a lunii Iunie, începuse din nou a suferi și era chiar amenințat în Moldova ca și în toată câmpia Muntei. Din cauza uscăciunii pământului prășila se făcea cu greu pretutindeni, mai ales în Moldova, cu toate acestea timpul frumos a permis ca să continue și chiar să se termine întreagă țara; cătră sfârșitul lunii au început în multe părți o a doua prășilă a porumbului, mușuroitul și rarițatul; asemeni s'a continuat și terminat prășila fasolei, a sfeclei, cartofului și altor plante.

Porumbul, toate plantele prăsitoare și de nutreț sămânate mai de timpuriu, se prezintau mai pretutindeni la finea lunei, în condiții multumitoare de dezvoltare; nerăgeșit că starea lor s'a îmbunătățit și mai mult după ploile din primele zile ale lunei Iulie.

Tutunul deși impedeat în transplantare, și prințul făcându-se cu greu din cauza secetei dela începutul lunei, acum se prăsește destul de bine pretutindeni.

Cu tot timpul rece și înghețurile târziu, cari le-au produs stricăciuni, viile se prezintă că se poate de frumoase ca dezvoltare și au mult rod pretutindeni. Ele s'a săpat și s'a tratat contra boalelor pentru a doua și pe alocuri chiar pentru a treia oară; peronospora a apărut în mică cantitate până la finea lunei; este temere de a nu se ivi după ultimele ploile. Vița de vie a înflorit între 10 și 20, având timp favorabil la această epocă; dacă nu se vor ivi alte neajunsuri, se prevede o producție în acest an.

Fânețele naturale, ca și cele artificiale, se prezintă bine și sunt frumoase în întreagă țară, afară de acelea din unele părți ale Moldovei, unde sunt slabe. Lucerniele s'a cosit a doua oară, asemeni a început a se cosi la aceasta epocă pe slocuri și fânețele naturale. Cantitatea de fân produs a fost satisfăcătoare și de bună calitate acolo unde s'a strâns și clădit mai din vreme. Ploile din urmă au întrerupt cositul lor, ba și stricat o parte din fânață, ce era în brazde sau neclădit.

Păsunele au iarba de prisos, cu toate că cele din Moldova-de-sus și în unele părți din câmpie începuseră a se urca și înrăsi în cauza secetei din această lună. După ploile ce au căzut la finele lunei, iarba a început să crească din

nou. Vitele găscă hrănă îndestulitoare și sunt pretutindeni sănătoase.

Pomii fructiferi, arborii și arbustii vegetează în condiții foarte bune, fructe sunt în deajuns din toate speciile: producția lor însă variază după regiuni. S-au copt cireșele și vișinile.

In unele regiuni din Dobrogea și chiar din celelalte părți, după ploile din urmă au început să se facă ogoare pentru sămânături de toamnă.

Stirile Săptămînii.

Sibiu, 29 Iulie n.

Promoțuni. În vîderea îndelungatelor servicii bune, pe care le-a adăus bisericii și neamului, în deosebi culturii naționale române, — Preacuvioșia Sa, protosincelul *Dr. Eusebiu Roșca*, directorul seminariului „Andrei”, a fost înaintat Duminecă la sfânta liturgie, la finală demnitate de arhimandrit, din partea Excelenței Sale, a Inalt Preașfîntului nostru arhiepiscop și mitropolit *Ioan Mețian*. Ceice săiu să aprecieze munca și corectitatea, însuși omenești atât de rari în zilele noastre, se vor bucura, cu noi împreună, de aceasta binemeritată înaintare. — T. R.“

Moartea unui bursier al societății noastre teatrale. Din București se anunță: Vineri a încetat din viață în spitalul Colțea, răpus de febră tifoidă, tinărul compozitor, *A. Harșa*, absolvent al conservatorului din Lipsca, venit la București din toamna trecută. A fost un tinăr de talent, modest și foarte sirguincios. Pe lângă studiile muzicale, ce le făcea la București, avusese un post la „Monitorul oficial”. Înmormântarea a avut loc Duminecă. Regretatul *A. Harșa* a fost precum săt, cățiva ani ajutorat și de societatea noastră teatrală, pentru a-și putea termina studiile. A fost un talent mult promițător și s-a bucurat în cercuri largi de simpatii binemeritate. Moartea lui prea timpurie, departe de casă și de părinți, ne-a atins dureros. Odihnăscă în pace!

O scrisoare a papei Benedict al XV-lea. Din Roma se comunică: Episcopul din Rimini a primit o scrisoare dela Papa în care Benedict al XV-lea își arată preocupările sale față de pericolul ce amenință acest oraș frumos adriatic. Dar nu numai la Rimini — scrie Pontificele — duc grije, ci de toate orașele și târgurile italiene. Printre toți fii mei, italienii sunt cei mai apropiati de Scaunul Apostolic. Pe lângă aceasta dintre țările ce se războiesc ea mai bogată în monumente de artă este Italia! Papa adaugă că a scris împăratului Franz Josef exprimându-și credința că războiul va fi condus conform cu principiile dreptului internațional și după simțimile de umanitate și că în mod special se va crăta bombardarea orașelor deschise și neapărate.

Averea cersitorului. Cersitorul spaniol Romagosa, încetând din viață, a lăsat în urma sa o avere de 170 milioane de pesete în efecte și imobile. Bogăția aceasta fantastică o moștenesc episcopii din Madrid, Barcelona și Buenos Aires, Nevasta cersitorului se împărtășește de beneficiul unor clădiri. După moartea ei, clădirile acestea trec în proprietatea celor trei episcopi.

Daruri mărimoase. Din partea biroului „Asociației” ni se împărtășește, că la stăruință dlu Dr. Teodor Mihali, direcționea băncii „Someșana” din Dej a dăruit pe seama Muzeului „Asociației” suma de 1000 coroane. Afară de aceea dl Teodor Mihali a dăruit dela

sine pentru aile trebuie ale »Asociației“ altă mii de coroane. În fine având în vedere împrejurările grele, prin care trezem, și în deosebi greutățile, cu care se luptă internalele de lângă școalele noastre medii în urma scumpirei alimentelor, precum și suferințele ostașilor răniți pe câmpul de luptă, tot D-sa, împreună cu stima sa soție Eleftera, au binevoit a trimite prin biroul „Asociației“ 3 ajutoare de câte 1000 coroane pe seama „Mesei studenților“ dela școalele române din Brașov, a „Internatului Vancean“ din Blaj, și la colecta deschisă de „Gazeta Transilvaniei“ pe seama ostașilor români, cărora li sau amputat picioarele sau mâinile și cari și-a pierdut lumina ochilor în războiul actual. — Această nouă dovadă de sentimente nobile românești și umanitare a fruntașului nostru și a stimatei sale soții vorbește de sine.

Pierderile marinei entantei pe luna Iunie. Din Berlin se anunță:

După o socoteală bazată în cea mai mare partepe datele Lloydului britanic, pierderile totale ale marinei comerciale engleze pe luna Iunie, au fost de vase cu o capacitate de 150.000 tone. Acestea au fost scufundate cu foarte puține exceptii, în Marea Nordului și în zona de război engleză. Din totalul de 152 de vapoare scufundate, numai 7 s-au lovit de mine, iar restul au fost torpilate.

Printre vaparele engleze pierdute, erau 29 de vapoare de comerț cu 90.000 de tone, dintre cari 19 erau de o capacitate de peste 3.000 de tone. Apoi au fost 65 de vapoare de pescari cu 12.000 de tone. Mai intră în acest număr și vreo 12 vase cu pânză, între cari mama barcă a statului „Trumireshire“, carea ducea 2.000 de tone de cereale.

Franța a pierdut trei vapoare dintre care cea mai mare »Loti« era de 2.196 de tone.

Rusia a pierdut 5 vapoare cu 6.500 de tone și 4 bărci cu 3.500 de tone.

Belgia a pierdut vaporul „Menapier“ (1886 de tone) și încă alte 2 vapoare de pescari de 680 de tone.

Italia a pierdut în Iunie numai pe »Maria Garcia«, care a fost scufundat de flota austro-ungară la al 2-lea atac al ei contra coastei italiene.

Unirea tuturor Bulgarilor. Oficiul bulgar „Narodni Pravna“ scrie în ultimul său număr următoarele:

»Un an întreg Bulgaria mulțumită guvernului Radoslavoff, a stat departe de marele războiu. Astăzi, ea este cu forță să neafinsă și economic este întărită. Astăzi întregul popor bulgar este unit sub loznica: »Unirea tuturor bulgarilor«, așteptând modul când va vorbi, când și el va striga: »Dați-mi tot ce este al meu« Guvernul bulgar nu se lasă influențat de promisiuni, de laude, ori de unde ar veni ale. Guvernul bulgar este sigur că, după ce și-a împlinit datoria către popor, păstrând forțele lui, acest popor la rândul lui își va împlini datoria către viitor, către idealul național: O Bulgaria peste tot unde trăiesc bulgari. Bulgaria este gata să facă față ori căror evenimente. Ea nu voiește aventuri, dar va cere ce este al său.

Englezii despre lărată războiului: Ziarul »Times« ocupându-se durata războiului, scrie între altele:

Două împrejurări p. sili Germania să încheie pacea: îsprăvirea materialului omenesc și racirea însuflarei patriotice germane. Cum aceasta nu se va întâmpla curând, Anglia trebuie să se pregătească pentru un război, care mai poate dura cel puțin doi ani. Frumoase sorti de izbândă!

Coroane neperitoare. În loc de cunună peritoare pe coștiugul mult regretatei și venerabile matrone *Elena Simionas n. Sterca Suluțiu*, răposată în Deva, membri familiile, *Suluțiu*, anume *Florentina Tărnovean n. St. Suluțiu*, *Aurel și Amos St. Suluțiu*, au binevoit a dărui 30 cor., din cari 10 cor. la fondul »Azilul-orselinat« al »Reununei române din Sibiu«, pentru adăpostirea orfanilor și bătrânilor nostri scăpați; 10 cor. la fondul *Andrei baron do Saguna* pentru ajutorarea căzuților în războiu și 10 cor. la »Legatul Silvia Dr. Barcianu« pentru ajutorarea copiilor săraci din Rășinari, aplicăți la meserii, ambele înființate de Reuniunea măriașilor români din Sibiu. Pentru această jertfă, bineplăcută oamenilor și lui Dumnezeu, împlorând odihnă lină, reposatei și măngâiere celor indurerați, aduce calde mulțumite, în numele Reuniunilor pomenite, președintul lor *Victor Tordășianu*.

Târgul de vite de vară al Avrigului se va ține în 12 August a. c., iar târgul de mărfuri în 13 August a. c. st. n.

Apel.
către familiile membrilor „Asociației“ căzuți pe câmpul de luptă.

Crâncenul războiu, ai căruia martori suntem, prețină numărătoare jertfe de viață din sănul poporului nostru. Între noii căzuți pe câmpul de onoare în luptele pentru tron și patrie »Asociația« noastră încă numără cățiva din membrii săi cei mai vrednici. Ca semn de pietate pentru acești viteji, cari și-au vărsat sângele în credința unui viitor mai bun al poporului nostru, și pentru păstrarea numelui și chipul lor pentru viitorime, comitetul central al însoririi noastre culturale, în ședință sa din 10 i. c., a hotărât să întocmească un album al vitejilor din anii 1914/15, căzuți în luptă pentru tron și patrie, și foști membri ai »Asociației«, care album să se păstreze într-un loc de cinste în Muzeul »Asociației«.

Spre scopul pregătirii acestui album, rugăm pe estimatele familiile ale membrilor »Asociației« de orice categorie (onorari, fundatori, pe viață ordinari, ajutători sau membri ai Secțiunilor literare și științifice), căzuți pe câmpul de luptă sau decedați în spitale sau acasă, ca ostași, în urma războiului actual, să binevoiască a trimite la adresa biroului »Asociației« (Sibiu, str. Saguna, 6) căte o fotografie (dacă se poate, format cabinet) a scumpilor lor decedați, însemnând pe dosul ei, în mod legibil, numele decedatului, ocupaționea lui și localitatea, în care trăia înainte de războiu, calitatea sa de membru al »Asociației«, anul nașterii, data morții, rangul său ca militar, trupa, la care a servit, distincțiile sale militare, și, dacă se știe, locul, în care a căzut sau a fost rănit cel decedat.

Fotografiile pot fi însorite și de date biografice mai amănunte, care se vor păstra în arhiva »Asociației« și la timpul său se vor da publicitate.

Avem nădejdea, că rugarea noastră va fi ascultată și astfel se va putea întocmi acest album, de interes atât familiar, cât și obștesc.

Sibiu, 9/22 Iulie 1915,

Pentru comitetul central al »Asociației« pentru literatura română și cultura poporului român:

Andrei Bârseanu.

president.

Spre stire. Nr. 32 al foii a fost confiscat de procuratură, astfel că am scos din nou Nr. 33.

Redactor responsabil: *Dr. Ioan Brosu*.
Pentru editură responsabil: *Ioan Heres*.

Tiparul: *Tipografia Poporului*“

Pályázati hirdetmény.

A szászcsori (Szeben vm) körjegyzői állás nyugdíjazás folytán üresédesben jövén arra pályázatot hirdetek és felhívom mindeneket a kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy kérvényüket szabályszerűen felszerelve f. évi augustus hó 15-ig hozzáadják be.

Később beérkező kérvényeket figyelembe nem fogok venni.

A körijegyzőséghoz tartozik Szászcsón székhelyen kívül Sebeshegy és Sebeskákova község.

Az állás javadalmá: 2000 korona fizetés, 240 kor. lakkér, 260 kor. uti általány, 200 kor. fűtési és világítási általány, 190 kor. hiv. szolgatartási általány és a magánmunkálatak után a vm. szabályrendelésben megállapított szedhető díjak.

A választás napját később fogom kitünni.

Szászsebes, 1915. évi július 13.

A járási főszolgabíró:
Graef, s. k.

In moara din Turnisor

am lipsă indată de un ajutor sau de un servitor. Johann Eckenwärter.

2158

Un tinăr

din familie bună, absolvant de 3 sau 4 clase gimnaziale, reale sau civile, aflat loc de practicant la firma Ioan Comşa & Fiu Seliște (Szelistye).

**Lemne de Foc
și de Lucru.**

Stejar Tânăr bine uscat

20 Coroane stânjenul în pădure. **155 Cor.** Vagonul cu 10.000 Kgr. încărcat și predate din stația Vurpod.

Asemenea am **10.000 bu-**
tuci și 600 gramezi așchii amestecate cu darabe groase.

Pădurea departe 2 kilometri de stația Vurpod. Adresa:

S. M. Marinescu

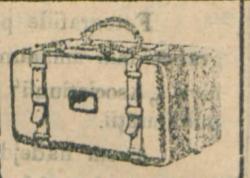
Vurpod lângă Sibiu. (Nagyseben).

**Atelier de curelărie, șelărie și coferărie
ORENDT G. & FEIRI W.**

(odinioară Societatea curelarilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole, pentru cărătat, călărit, vânat, sport și voiaj, pochiști și procovățuri, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de masini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în depozit.

Toate articolele din brâncile numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandă prin postă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, copertătoare (toluri) de cai și cofere de călătorie

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd

alini Bergmann & Co., Teschen a/Eibe

se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire pretutindeni, multumită eternă și de cel mai bun și recunoscător mijloc în contra pistruielor și de cel mai nefast sustinerea unei lagărișe rationale a pielei și a frumuseții.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție! Premiat de mai multe ori precum la cumpărătură și să se observe apărata marca „Steckenpferd” și la firmele de farmaciști. Se poate cumpăra și la Kr. în farmacii, drogerii și parfumerii etc. Asemenea se recomandă și probata cremă de crin „Mazera” (à 80 fil. per tubă), care este de un efect minunat întru susținerea mânălor la dame în stare gingăse.

Caut o nevastă!

Subscrisul fiind numai singur caut o nevastă ori fată mai în etate până la 30—35 de ani care posede un atestat despre purtarea morală exemplară și care dispune de un capital cel puțin 5—6000 cor. ori de o avere, — pentru ai preda birtu — Cafana, — de a menaja în casa mea proprie pe timpul cât voi sta la milie și de mă voi reinnoaerce dela răsboiu împreună și imi va conveni persoana și purtarea ei (reciproc) o voi lua-o de soție.

Doritoarele să se adreseze la subscrisul căt decurând alăturând poza din urmă precum și adresa corectă.

Posele se vor reinapoia la fiecare. Silviu Stefan comerciant și hotelier în Vészéntmihály comitatul Torontal.

Nr. 949/915

2151

Publicație.

Comuna Veștem esărândează în licitație publică, ce se va ține în cancelaria comună din loc, la 2 August 1915 orele 3 d. a. st. n.:

1. Păsunatul cu o din munții Buceciu și Jidu pe perioada de 3 ani, începând din 1 Ianuarie 1916 și până în 31 Decembrie a anului de încheierea războiului și de încheierea păcei, însă cel mai târziu a anului 1919.

Pretul strigării 1500 Cor. Vadu 10%.

2. Păsunatul de iarnă și primăvară cu o din hotarul intravilan pro 1915/1916.

Pretul strigării 1000 Cor. Vadu 10%.

Condițiile de licitație se pot vedea în cancelaria comună în orele de oficiu.

Veștem, 12 Iulie 1915.

Primăria comună.

Iuga Milea Aureliu Moga primar. notar.

Publicație de licitație.

Comuna Hóföld, în urma abdicării arăndatorului mobilizat — Rudolf Habermann — esărândează din nou Dumineca în 1 August 1915 la 11 ore a. m. în cancelaria comună pe calea licitației publice ospătăria comună de sub Nr. casei 75 în partea cu 1 odiai, culină și 2 pivnițe, în etaj cu 2 odăi și culină pe timpul din 1 August 1915 până în 31 Decembrie a anului de încheierea războiului și de încheierea păcei, însă cel mai târziu a anului 1919.

Pretul strigării 2150 cor. vadu 10%. Condițiile de licitație stau esurate vederei publice în cancelaria comună.

Hóföld, în 10 Iulie 1915.

Primăria comună: Toma Sora, Aurel Millea primari.

Casa

din str. Ledererg Nr. 17 și casa din str. Reisbachg. Nr. 13 sunt **de vânzare**. A se întreba în Saggasse Nr. 15.

Apă minerală de Zaizon
a sosit acum proaspătă.

Asupra puterii de-a vindeca a acestei ape s-au exprimat Dr. Vilhelm Hanko, bacteriolog regn. și Dr. Mihail Hantz, că apa de Zaizon „Izvorul Béla” se poateindeosebi recomanda la defecte în schimbarea materiilor (asimilare), anemie, tuberculoză, arteroscleroză, la bolnăvirea organelor de respirație și mistuire, la dureri reumatice, cum și la imobilizări de rinichi și diferite epidemii.

Prin conținutul său bogat de Jod apa e îndeosebi potrivită pentru copii și persoane mai tinere. Amestecată cu apă oferă o plăcere băutură răcoritoare. Pretul pe litru 24 fil. pentru cauză, că se cumpără mai multe 22 fil. Se găsește la

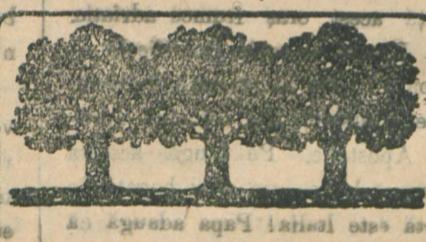
I. Josef Platz prăvălie de vinuri și ape minerale.
Strada Cisnădiei 39.

Fritz Markus, Rosenanger Nr. 6.

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cario cunoscut la orașe cat și la sate

124

MOBILE

lucrate solid și conștientios...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN,

str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL

pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, instituții, cafenele și restaurații

Telefon Nr. 47 cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice